

Вдовенко Наталія Михайлівна¹,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри глобальної економіки

Коробова Наталія Миколаївна¹,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри глобальної економіки

Поліщук Олександр Володимирович¹,
молодший науковий співробітник
кафебри глобальної економіки
¹Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Vdovenko Nataliia¹,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Head of
the Department of Global Economy,
<https://orcid.org/0000-0003-0849-057X>

Korobova Nataliia¹,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Global Economy,
<https://orcid.org/0000-0002-1434-2509>

Polishchuk Oleksandr¹,
junior research fellow of the Department of
Global Economy
¹National University
of Life and Environmental Sciences of Ukraine

**СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ
УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЛИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ
STRATEGIC PRIORITIES FOR THE FORMATION OF ECONOMIC SECURITY AND THE
DIGITALIZATION OF MANAGERIAL REPORTING FOR THE DEVELOPMENT OF SMALL-SCALE
FARMING IN RURAL AREAS**

Вдовенко Н. М., Коробова Н. М., Поліщук О. В.
Стратегічні пріоритети формування економічної
безпеки і диджиталізації управлінської звітності
для розвитку малих форм господарювання на
сільських територіях. *Український журнал
прикладної економіки та техніки*.
2024. Том 9. № 3. С. 113 – 117.

Vdovenko N., Korobova N., Polishchuk O. Strategic
priorities for the formation of economic security
and the digitalization of managerial reporting for
the development of small-scale farming in rural
areas. *Ukrainian Journal of Applied Economics and
Technology*.
2024. Volume 9. № 3, pp. 113 – 117.

Стаття присвячена дослідженню базових стратегічних пріоритетів формування управлінської звітності в контексті економічної безпеки малих форм господарювання на сільських територіях з урахуванням розвитку підприємств аграрного бізнесу в Україні й світі. Доведено той факт, що впровадження диджиталізації в управлінський облік впливає на підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення аграрних підприємств. Запропоновано підходи до формування оптимальної форми управлінської звітності для малих форм господарювання на сільських територіях, що зайняті вівчарством. Наведено розроблену форму в аспекті диджиталізації обліково-звітної інформації при розрахунку економічних показників у формі управлінської звітності для малих форм господарювання, зайнятих виробництвом продукції вівчарства. Зроблено висновок, що доцільно у подальшому здійснювати впровадження диджиталізації облікових процесів для зниження витрат на ведення обліку. Обґрунтовано, що в умовах глобалізації та цифрової трансформації ринків, цифровізація облікових процедур є невід'ємним елементом розвитку управлінських систем, що забезпечує їх адаптивність до викликів сучасної економіки.

Ключові слова: аграрний бізнес, стратегічні пріоритети, економічний розвиток, малі форми господарювання, міжнародний бізнес, сільські території, підприємство, диджиталізація, управлінська звітність, економічна безпека.

The article is dedicated to examining the fundamental strategic priorities for developing managerial reporting in the context of economic security for small-scale enterprises in rural areas, considering the growth of agribusinesses in Ukraine and worldwide. It has been demonstrated that integrating digitalization into managerial accounting significantly improves the efficiency of the information support system for agricultural enterprises. Approaches have been proposed to establish optimal managerial reporting for small-scale enterprises in rural areas. It is noted that implementing digital technologies in reporting dramatically enhances the transparency and accuracy of financial operations, allowing for the timely identification of financial risks and the prevention of undesirable losses, thereby maintaining the economic security of agribusiness enterprises. Small enterprises in rural areas, which are limited in resources and opportunities for obtaining credit or external investments, can. However, they leverage digitalized reporting systems to improve their financial reliability when collaborating with potential investors and creditors. Moreover, the digitalization of managerial reporting facilitates the optimization of management processes, allowing for more rational planning of the enterprise's available resources. To this end, we analyzed data from a sheep farming enterprise. In calculating economic indicators in managerial reporting, a developed format for digitalized accounting and reporting information is presented for small-scale enterprises involved in sheep farming. The decrease in the number of sheep and the productivity of products (milk and wool) by 4% from the planned volumes is connected with the low quality of fodder, which directly affected the economic results of the agrarian business enterprise. At the same time, the actual revenues of the enterprise turned out to be 4.2% lower than planned due to the fall in the wool market and a slight decrease in revenues from the sale of dairy products. The conclusion is drawn that further implementation of

digitalization in accounting processes is advisable to reduce bookkeeping costs. It is substantiated that, in the context of globalization and the digital transformation of markets, the digitalization of accounting procedures is an integral element of the development of management systems, ensuring their adaptability to the challenges of the modern economy.

Keywords: agrarian business, strategic priorities, economic development, small businesses, international business, rural areas, enterprise, digitalization, management reporting, economic security.

Вступ

Вплив низки чинників на розвиток малих форм господарювання в умовах формування економічної безпеки саме на сільських територіях та диджиталізації управлінської звітності спонукає до пошуку шляхів зниження ризиків, пов'язаних з управлінськими рішеннями, підвищенням екологічної свідомості суспільства. Диджиталізація управлінської звітності створює нові можливості для ефективного управління ресурсами, покращення фінансового контролю та прогнозування ризиків, що дозволяє малим підприємствам на сільських територіях краще адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Маємо відзначити, що впровадження цифрових технологій у звітність значно підвищує прозорість і точність фінансових операцій, що дозволяє вчасно ідентифікувати фінансові ризики та уникнути небажаних втрат, зберігаючи економічну безпеку підприємств аграрного бізнесу. Малі підприємства на сільських територіях обмежені в ресурсах і можливостях для отримання кредитування або зовнішніх інвестицій, але можуть використовувати диджиталізовані системи звітності для підвищення своєї фінансової надійності в процесі співпраці з потенційними інвесторами, а також кредиторами. Крім того, диджиталізація управлінської звітності сприяє оптимізації процесів управління, що дозволяє більш раціонально навіть планувати використання наявних на підприємстві ресурсів. Особливо зазначені процеси мають відношення до малих форм господарювання, де ефективність використання ресурсів безпосередньо впливає на їх економічну стабільність. Цифрові технології дозволяють швидко реагувати на зміни в ринковій ситуації, зменшують витрати на паперову документацію та скорочують час, необхідний для прийняття управлінських рішень.

Наступним аспектом є забезпечення безпеки даних, що зберігаються у цифрових системах. Малі підприємства в аграрному бізнесі зазвичай не мають достатніх ресурсів для створення складних систем кібербезпеки, що є загрозою їх економічної безпеки. Водночас за умов належної підготовки й впровадження сучасних технологій кіберзахисту, малі форми господарювання можуть знизити ризик витоку інформації та забезпечити стабільність власної діяльності.

Як зарубіжні, так і вітчизняні учені традиційно звертають увагу на актуальні проблеми виокремлення стратегічних пріоритетів формування економічної безпеки і здійснення процесу диджиталізації управлінської звітності для малих форм господарювання, особливо в аспекті розвитку сільських територій. Серед дослідників виокремимо Афанас'єву І. [1], Лопіну А. [2], Перегуду Ю. [3], Сімонова Р. [4], Ковову І., Семенову С. [5], Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. [6], Шваб К. [7], Кузнецов А. [8], Гусєва О., Легомінова С. [9], Багацька К., Гейдор А. [10], Назарова К., Мойсеєнко О. [11] та інших учених.

Подальші наукові пошуки в контексті розгляду питань розвитку малих форм господарювання в контексті досягнення економічної безпеки саме на сільських територіях мають свої особливості та призводять до потреби в дослідженні актуальних аспектів досягнення економічної безпеки, визначення ролі управлінської звітності в малих підприємствах аграрного бізнесу й спонукають до подальших глибоких досліджень в умовах економічних викликів.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження базових стратегічних пріоритетів формування управлінської звітності в контексті економічної безпеки малих форм господарювання на сільських територіях та надзвичайних викликів з урахуванням розвитку підприємств аграрного бізнесу в Україні й світі.

Виклад основного матеріалу дослідження

Економічна безпека в умовах впливу надзвичайних продовольчих і фінансових викликів є визначальним фактором стабільного розвитку малих форм господарювання на сільських територіях, забезпечуючи їх здатність адаптуватися до внутрішніх і зовнішніх викликів. По-перше, економічна безпека мінімізує вплив різноманітних ризиків, таких як коливання ринкових цін, економічна нестабільність, природні катаклізми та соціально-політичні зміни. Це дозволяє підприємствам зберігати фінансову стійкість та уникати банкрутства, що є важливим для малих сільськогосподарських виробників, які досить часто мають обмежені ресурси для подолання кризових ситуацій.

Наступним блоком у дослідженні доцільно виділити питання підвищення конкурентоспроможності малих господарств на аграрному ринку за наявності прийняттого рівня економічної безпеки. Умови сучасної глобалізованої економіки налаштовують підприємства аграрного бізнесу на пошук здатності швидко адаптуватися до змін ринкових умов, що можливе лише за наявності дієвої системи управління, орієнтованої на ефективність використання доступних ресурсів в умовах, де підприємства аграрного бізнесу мають можливості для впровадження інновацій, модернізації технологічних процесів.

Третім важливим аспектом є підтримка соціальної стабільності в сільських регіонах. Малі форми господарювання часто виступають основними роботодавцями в сільських територіальних громадах.

Економічна безпека підприємств аграрного бізнесу забезпечує збереження робочих місць, що знижує рівень безробіття, запобігає міграції населення та сприяє розвитку сільської інфраструктури. Таким чином, економічна безпека малих господарств відіграє важливу роль не лише в їхньому економічному зростанні, а й у зміцненні соціально-економічної стабільності сільських територій загалом.

Як показали дослідження, Лопін А. в науковій роботі «Діджиталізація обліково-звітної інформації про природний капітал як засіб підвищення екологічної свідомості суспільства» наголошує на беззаперечному факті, що практична адаптація розробленої моделі автоматизації обліку природного капіталу, яка включає інтерфейси для імпорту та експорту даних, забезпечить автоматизацію всіх етапів облікового процесу, підтримає ведення довідників елементів природного капіталу, рахунків бухгалтерського обліку, констант, форм облікових реєстрів і звітності [2, с. 168–173], що є нагальним питанням в здійсненні аграрного бізнесу в Україні за умови удосконалення звітності.

Водночас дослідниця Афанас'єва І. зазначає, що методологічні підходи до розвитку системи управлінського обліку все більше налаштовані на впровадження діджиталізації облікових процесів, що забезпечує підвищення ефективності інформаційного забезпечення та дозволяє оптимізувати прийняття управлінських рішень [1], включаючи галузі економіки. Варто враховувати, що цей підхід дозволяє не лише автоматизувати рутинні операції, але й значно підвищити швидкість та точність обробки даних, що сприяє покращенню якості аналітичної інформації. Впровадження цифрових технологій в управлінський облік є особливо актуальним у сучасних умовах, коли обсяги даних постійно зростають, а потреби в оперативному прийнятті рішень стають критично важливими для підприємств аграрного бізнесу. Дослідження показали, що підприємства, які активно використовували діджиталізовані системи обліку, мали конкурентні переваги за рахунок ефективного управління ресурсами та детального прогнозування фінансових результатів.

Вважаємо, що варто погодитися із думкою Ковової І. та Семенової С., висвітленою в роботі «Обліково-аналітичне забезпечення контролю витрат малих підприємств в умовах євроінтеграції». Вчені вказують, що існують суперечності в сфері обліково-аналітичного забезпечення контролю витрат на підприємствах малого бізнесу. Для підтвердження цієї тези дослідниками наведено вимоги до контролю витрат в умовах євроінтеграції та сформовано рекомендації щодо адаптації обліково-аналітичного забезпечення контролю витрат малих підприємств до даних вимог [5].

Важливо погодитися з думкою вчених, що євроінтеграція України потребує усунення діючих наявних протиріч у законодавстві, нормативно-правовому регулюванні діяльності малих форм господарювання та розроблення порядку визнання й відображення витрат на малих підприємствах, щоб максимально наблизити вітчизняні положення та методичні рекомендації з обліку до міжнародних стандартів.

Крім того, впровадження діджиталізації облікових процесів сприяє зниженню витрат на ведення обліку, оскільки значна частина завдань автоматизується, що зменшує людський фактор і ймовірність помилок. Як зазначає Афанас'єва І., сучасні цифрові платформи дозволяють інтегрувати управлінський облік з іншими інформаційними системами підприємства [1].

У результаті отриманих даних, на наступному етапі нами було досліджено підходи до формування оптимальної форми управлінської звітності для малих форм господарювання на сільських територіях. З цією метою ми проаналізували дані на господарстві, що займається вівчарством і розроблену форму представили в табл. 1.

У ході аналізу управлінської звітності для вівчарського господарства на сільських територіях було виявлено низку відхилень між плановими та фактичними показниками, що свідчить про необхідність подальшого вдосконалення управлінських рішень. Вказане налаштовує на доцільність удосконалення процесів формування управлінської звітності економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу. Зокрема, зниження поголів'я овець та продуктивності продукції (молока, вовни) на 4% від запланованих обсягів пов'язане із низькою якістю кормів, що безпосередньо вплинуло на економічні результати підприємства аграрного бізнесу. Можна констатувати той факт, що це вказує на потребу в ретельному моніторингу кормових ресурсів і впровадженні більш ефективних і прогресивних технологій кормовиробництва. При цьому фактичні доходи підприємства виявилися на 4,2 нижчими від планових, що було зумовлено падінням ринку вовни та незначним зменшенням доходів від реалізації молочної продукції. Проведені розрахунки свідчать про нестабільність ринкових умов і необхідність диверсифікації продукції вівчарства або пошуку нових ринків збуту, щоб забезпечити більшу фінансову стабільність господарства. Зростання витрат на 5,6% (особливо в частині витрат на корми) вказує на вплив зовнішніх факторів, таких як підвищення цін на сировину. Оптимізація витрат через більш ефективне використання ресурсів та впровадження новітніх методів управління є важливим напрямом для зменшення витрат і підвищення рентабельності. Загальний чистий прибуток зменшився на 33,3% порівняно з плановими показниками, що викликає необхідність перегляду стратегічного планування та фінансового контролю на підприємстві. Зобов'язання зросли на 25%, що свідчить про збільшення боргового навантаження, яке може негативно вплинути на ліквідність підприємства у майбутньому та вказує на важливість зниження кредитного навантаження через підвищення власного капіталу. Отже, впровадження інноваційних технологій та цифрових систем управління було реалізоване частково, що також могло вплинути на ефективність діяльності підприємства, зайнятого виробництвом продукції вівчарства. Невчасне впровадження автоматизованих процесів, технічні збої в цифровізації управлінської звітності створюють додаткові ризики для майбутнього розвитку підприємства.

Таблиця 1. Диджиталізація обліково-звітної інформації при розрахунку економічних показників у формі управлінської звітності для малих форм господарювання, зайнятих виробництвом продукції вівчарства

Назва показника	Одиниця виміру	План	Факт	Відхилення	Коментарі
Поголів'я овець	голів	500	480	-20	Низька народжуваність
Всього поголів'я	голів	500	480	-20	-
Приріст поголів'я	голів	50	40	-10	-
Продуктивність (молоко, вовна)	кг/голів	3,5	3,3	-0,2	Низька якість кормів
Доходи	грн	1,200,0	1,150,0	-50,0	Падіння ринку вовни
Від реалізації молока	грн	600,0	590,0	-10,0	-
Від реалізації вовни	грн	400,0	370,0	-30,0	-
Інші доходи (м'ясо, субпродукти)	грн	200,0	190,0	-10,0	-
Витрати	грн	900,0	950,0	+50,0	Збільшення витрат на корми
Корми	грн	400,0	450,0	+50,0	Зростання цін на корми
Ветеринарні послуги	грн	150,0	160,0	+10,0	-
Заробітна плата працівникам	грн	200,0	200,0	-	-
Інші витрати (логістика, енергія, амортизація)	грн	150,0	140,0	-10,0	Оптимізація витрат на енергію
Чистий прибуток (збиток)	грн	300,0	200,0	-100,0	Збільшення витрат, падіння ринку
Запаси кормів	тонн	50	45	-5	
Активи	грн	1,500,0	1,480,0	-20,0	Амортизація обладнання
Основні засоби (будівлі, обладнання)	грн	1,200,0	1,180,0	-20,0	
Оборотні активи (корма, медикаменти)	грн	300,0	300,0	0	
Зобов'язання	грн	200,0	250,0	+50,0	Збільшення кредитних зобов'язань
Короткострокові зобов'язання	грн	100,0	120,0	+20,0	
Довгострокові зобов'язання	грн	100,0	130,0	+30,0	
Продуктивність праці	грн/працівник	50,0	48,000	-2,0	Низька продуктивність
Капітал	грн	1,300,0	1,250,0	-50,0	Зниження ліквідності
Інноваційні технології	Опис	впровадити	частково впроваджено		
Автоматизація процесів		80 %	70 %	-10 %	Невчасне завершення проєкту
Цифровізація управлінської звітності		100 %	90 %	-10 %	Технічні збої

Примітки та пояснення _____

Дата звіту _____

Підпис відповідальної особи _____

Джерело: складено на основі матеріалів: [2, с. 169; 3; 4, с. 15–20; 5, с. 353–358]

Таким чином, результати аналізу вказують на необхідність вдосконалення системи управління, зокрема в частині контролю за витратами, підвищенні ефективності використання ресурсів, впровадженні інноваційних технологій для забезпечення стабільного розвитку малих форм господарювання на сільських територіях в умовах економічних, фінансових і продовольчих викликів.

Висновки та перспективи подальших розвідок

За результатами проведених досліджень маємо всі підстави зробити висновки, що впровадження діджиталізації в управлінський облік впливає на підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення підприємств. Завдяки автоматизації облікових процесів знижується навантаження на працівників, скорочуються витрати на ведення обліку. При цьому інтеграція облікових систем з іншими інформаційними платформами дозволяє підприємствам створювати комплексні управлінські рішення, сприяє аналізу ризиків і прогнозуванню фінансових показників, що підвищує гнучкість підприємств в умовах мінливого агропродовольчого ринку. Зазначимо, що диджиталізація посилює конкурентні переваги для підприємств різних галузей економіки, надаючи їм можливість оперативного реагування на зміни ринкових умов, покращуючи якість управлінських рішень і підтримуючи стратегічне планування. Впровадження цифрових технологій надалі вплине на стратегію довгострокового розвитку підприємств агробізнесу. Отже, у сучасних умовах глобалізації та цифрової трансформації ринків цифровізація облікових процедур є невід'ємним елементом розвитку управлінських систем, що забезпечує їх адаптивність до викликів сучасної економіки.

Література

1. Афанас'єва І. Інформаційна система управлінського обліку в умовах діджиталізації економіки. *Збірник наукових праць ДУІТ. Серія: Економіка і управління*. 2021. Випуск 49. С. 32-41. DOI: <https://doi.org/10.32703/2664-2964-2021-49-32-41>. URL: <https://em.duit.in.ua/index.php/home/article/view/3/3>.
2. Лопін А. Діджиталізація обліково-звітної інформації про природний капітал як засіб підвищення екологічної свідомості суспільства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70). № 2. С. 168-173. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-2-66>. URL: <http://surl.li/mezqon>.
3. Перегуда Ю.А., Вдовенко Н.М., Коробова Н.М. Теоретичні підходи до розвитку системи управління виноробними підприємствами в умовах діджиталізації міжнародного бізнесу й змін у компонентах конкурентоспроможності. *Академічні візії*. 2024. Випуск 32. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1202>.
4. Сімонов Р. Діджиталізація світового ринку продовольчих товарів. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2017. № 4 (60). С. 15-20.
5. Ковова І.С., Семенова С.М. Обліково-аналітичне забезпечення контролю витрат малих підприємств в умовах євроінтеграції. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 11. С. 353-358.
6. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*. 2021. № 1 (68). С. 70-76.
7. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond. World Economic Forum. 2016. URL: <http://surl.li/leedem>.
8. Kuznetsov A., Kiian A., Babenko V., Smirnov O., Zhosan G., Prokopovych-Tkachenko D. Soft Decoding Method for Turbo-Productive Codes. *International Conference on Advanced Information and Communications Technologies (AICT)*. 2019. Lviv. URL: <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8847747>.
9. Гусєва О.Ю., Лєгомїнова С.В. Діджиталізація-як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1 (23). С. 33-39.
10. Багацька К., Гейдор А. Бізнес-процеси в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2019. № 5. С. 23-32.
11. Назарова К.О., Мойсеєнко О.М. COVID-криза як драйвер діджиталізації бухгалтерських процедур. *Бізнес-Інформ*. 2020. № 6. С. 227-234.

References

1. Afanas'ieva, I. (2021). «Information system of management accounting in conditions of digitalization of the economy». *Zbirnyk naukovykh prats' DUIT. Serii: Ekonomika i upravlinnia*. Issue 49. pp. 32-41. DOI: <https://doi.org/10.32703/2664-2964-2021-49-32-41>. Available at: <https://em.duit.in.ua/index.php/home/article/view/3/3>.
2. Lopin, A. (2020). «Digitization of accounting and reporting information about natural capital as a means of increasing environmental awareness of society». *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Serii: Ekonomika i upravlinnia*. Vol. 31 (70). № 2. pp. 168-173. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-2-66>. Available at: <http://surl.li/mezqon>.
3. Perehuda, Yu.A., Vdovenko, N.M., Korobova, N.M. (2024). «Theoretical approaches to the development of the management system of wine-making enterprises in the conditions of digitalization of international business and changes in the components of competitiveness». *Akademichni vizii*. Issue 32. Available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1202>.
4. Simonov, R. (2017). «Digitalization of the world food market». *Svitove hospodarstvo i mizhnarodni ekonomichni vidnosyny*. № 4 (60). pp. 15-20.
5. Kovova, I.S., Semenova, S.M. (2015). «Accounting and analytical provision of cost control of small enterprises in the conditions of European integration». *Aktual'ni problemy ekonomiky*. № 11. pp. 353-358.
6. Panasiuk, V., Burdeniuk, T., Muzhevych, H. (2021). «Peculiarities of the digital transformation of accounting». *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk*. № 1 (68). pp. 70-76.
7. Schwab, K. (2016). The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond. World Economic Forum. Available at: <http://surl.li/leedem>.
8. Kuznetsov, A., Kiian, A., Babenko, V., Smirnov, O., Zhosan, G., Prokopovych-Tkachenko, D. (2019). Soft Decoding Method for Turbo-Productive Codes. *International Conference on Advanced Information and Communications Technologies (AICT)*. Lviv, Ukraine. Available at: <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8847747>.
9. Husieva, O.Yu., Lehominova, S.V. (2018). «Digitization is a tool for improving business processes and optimizing them». *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*. № 1 (23). pp. 33-39.
10. Bahats'ka, K., Hejdor, A. (2019). «Business processes in the conditions of digitalization of the economy». *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu*. № 5. pp. 23-32.
11. Nazarova, K.O., Moiseienko, O.M. (2020). «The COVID-crisis as a driver of digitalization of accounting procedures». *Biznes-Inform*. № 6. pp. 227-234.

Стаття надійшла до редакції 10.08.2024 р.